

Plán výchovy a péče

Dětské skupiny Kapradina

Mateřská škola Lesní Hluboké, Lesní Hluboké 121	
Plán výchovy a péče DS Kapradina	
Vypracovala:	Bc. Alexandra Boudová
Směrnice nabývá účinnosti ode dne:	1.9. 2025
Změny ve směrnici jsou prováděny formou číslovaných dodatků, které tvoří součást tohoto předpisu	

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Vydaný v souladu s § 10 odst. 2 zákona č. 247/2014 Sb., zákon o poskytování péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů.

Údaje o zařízení: Dětská skupina Kapradina (dále také jako „Dětská skupina“ nebo „DS“)

Provozovatel: Mateřská škola Lesní Hluboké

IČO: 09467696

Sídlem: Lesní Hluboké 121, 66483 Domašov

Zastoupen: Bc. Alexandrou Boudovou

Název dětské skupiny: Dětská skupina Kapradina

Místo poskytování služby: Říčky 48, 664 83 Domašov

Tel. kontakt: 737 110 625

Email: dskapradina@seznam.cz

Web: ms@lesnihluboke.cz

Zahájení provozu: 1. 9. 2024

Kapacita: 6 dětí

Provozní doba: pondělí–pátek 7:30 - 15:30 hod

Věkové složení dětí: 1–3 roky, v případě individuální domluvy možno udělit výjimku

Podmínky poskytování služby péče o dítě: provozovatel poskytuje službu s částečnou úhradou nákladů. Ceník je uveden v příloze smlouvy, na nástěnce v dětské skupině a na webových stránkách.

Typ zařízení: celodenní péče o děti s pravidelným provozem v pracovní dny pondělí až pátek. Podklad pro sestavení plánu výchovy a péče vychází ze zákona č. 247/2014 Sb., Zákon o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině.

2 CHARAKTERISTIKA DĚTSKÉ SKUPINY

Cílem Dětské skupiny Kapradina je vytvořit pro děti podnětné prostředí, ve kterém se mohou realizovat a hrát si se svými kamarády. Poznávat přírodu, běžný život člověka a české tradice. Ukázat dětem barevnost světa, která se nachází v přírodě, u nás doma i v nás samotných. Hry, učební metody a plány připravujeme tak, aby si děti rozvíjeli své schopnosti a dovednosti vlastním prožitkem.

Vize Dětské skupiny Kapradina:

- poskytovat všem dětem kvalitní výchovu v přátelské a vstřícné atmosféře
- prohlubovat a podporovat co nejužší spolupráci s rodinami dětí
- vytvářet co nejpřirozenější přechod mezi rodinou a školským systémem České republiky.
- nabízet rodinné prostředí, individuální přístup, milé tety, které se s dětmi učí
- upevňovat směřování k uvědomění si sounáležitosti s přírodou
- podporovat českou kulturu a tradice

3 PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

a) Věcné podmínky

prostory DS vyzařují pohodu, jsou světlé s velkými okny, laděné do přírodních barev. Prostor každé je rozdělený na tematicky zaměřené koutky: kuchyňka, kreslení, kostky, manipulační a klidový. Koutky jsou vhodné k nejrůznějším skupinovým i individuálním činnostem dětí. Dětská skupina je vybavena dostatečným množstvím didaktických, tělovýchovných, výtvarných pomůcek. Dále pak i hračkami a doplňky nezbytnými pro hru dětí.

Dětský nábytek i vybavení pro odpočinek dětí je přizpůsobený antropometrickým požadavkům, je zdravotně nezávadný a bezpečný. Při jejich výběru upřednostňujeme přírodní materiály. Hračky a pomůcky jsou průběžně obnovovány a doplňovány podle daného tématu, se kterým se děti seznamují. Zásadou umístění věcí je, aby byl nábytek i hračky přístupné dětem tak, aby se v něm mohly snadno orientovat a samy se tak obsluhovat při jejich výběru.

K odpočinku se denně podle docházky dětí rozkládají a skládají lehátka s pevnou oporou zad. Každé dítě má "svou postýlku" a lůžkoviny, které jsou určeny pouze pro něj a jsou označeny jeho značkou. Lůžkoviny a dětské ručníky zajišťuje mateřská škola

V dětské skupině se nachází vybavená výdejna stravy, sociální zařízení a také šatny pro děti. V šatně jsou uzavírací skříňky s věšákem. Dětská skupina je vybavena dostatečným zázemím pro hygienu dítěte nočníky, přebalovacím pult, přebalovací podložky. Na toaletách má každé dítě svůj box na ručník, který je označený přidělenou značkou dítěte. Toalety jsou odděleny, aby byl zachován intimní prostor pro děti.

Dětská skupina je vyzdobena výtvary dětí, které se samy podílejí na úpravě a výzdobě budovy. Rodiče tak mají přehled o jejich činnosti.

Zabezpečení dětské skupiny

Prostory dětské skupiny jsou po dobu pobytu dětí v DS uzamčeny, aby do nich nemohli vstupovat cizí osoby bez povolení, nebo aby děti nemohly samostatně opustit prostory. Otevírají se pouze v době od 7:30 do 8:30 a od 12:00 do 12:30 z důvodu předávání dětí zákonným zástupcům nebo pověřeným osobám. Komplikace způsobují pouze panikové kliky, které z požárního hlediska musí otevřít dveře ve směru úniku i po případném zamčení dveří, tedy je třeba neustálá kontrola pečujících osob.

b) Životospráva

Dětem je dovážena plnohodnotná a vyvážená strava ze školní jídelny, která dohlíží na správnou skladbu jídelníčku a technologii pokrmů. Poskytovatel stravy stanovuje podmínky poskytování školního stravování, zejména podmínky přihlašování a odhlašování strávníků a způsob hrazení úplaty. Jídla podávaná v rámci školního stravování konzumují děti v dětské skupině. Dětem, které mají potvrzení od praktického dětského lékaře o stravování v dietním režimu je strava vydávána za dohodnutých podmínek stanovených paní ředitelkou.

Během celého dne si děti mohou nabídnout ovoce nebo zeleninu. Pitný režim je zajištěn po celý den. Každé dítě má svůj hrneček a může se kdykoli během dne napít. Děti mají možnost výběru ze dvou nápojů – voda a druhý nápoj, který je daný den podávaný k jídlu. Děti jsou vedeny ke samostatnému stolování. Volí si samy porci jídla, říkají si o přídavek. Na jídlo je dětem poskytováno dostatek času. Teta vhodně motivuje děti, aby neznámé jídlo alespoň ochutnaly. Děti do jídla nejsou nuceny. Pauzy mezi jídly nepřesahují dobu 3 hodin. Jídelníček na celý týden je vyvěšen v šatně dětí, nebo na internetových stránkách školy.

V denním programu je respektována individuální potřeba aktivity spánku a odpočinku jednotlivých dětí. Denní rytmus DS je pravidelný, ale současně natolik flexibilní, aby umožnil přizpůsobit činnosti v průběhu celého dne potřebám dětí. Odpolední odpočinek je organizovaný tak, že děti odpočívají při pohádce.

Dodržujeme každodenní pobyt venku. Děti navštěvují obecní dětské hřiště, který jim umožňuje volný pohyb a je v docházkové vzdálenosti dětí. Pouze z důvodu silného větru, deště, náledí nebo mrazu více jak -10 °C se pobyt venku krátí nebo nahrazuje pohybovými hrami.

c) Psychosociální podmínky

Pravidelný denní rytmus a řád je pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí a respektovat veškeré jejich přirozené potřeby. Péče o dítě je podporující, vstřícná, vede děti k samostatnosti. Snažíme se o komunikaci s dítětem, která je vstřícná, navozuje vzájemný vztah důvěry a spolupráce. Pečující pracovníci mají k dětem empatický a podporující přístup. Myslí na to, že dítě se učí přirozenou nápodobou, a proto poskytují dítěti vzor chování a postojů, které jsou k nápodobě a přejímání vhodné.

V dětské skupině je uplatňován pedagogický styl respektující dítě jako jedinečnou osobnost. Dítě má právo neúčastnit se nabízených činností. Má možnost uchýlit se do klidného koutku a rozhodnout se, zda se zúčastní společných činností.

Osobní svoboda a volnost dětí je respektována do určitých mezí vyplývajících z pravidel slušného chování a respektu k ostatním. Pravidla, která tvoříme společně s dětmi jsou vyvěšena na viditelných místech ve třídě i v šatně pro rodiče. Všichni zaměstnanci mateřské školy se snaží vytvářet takové prostředí, aby se v DS cítili všichni spokojeně.

Nově přichozím dětem ponecháváme dostatečný prostor a zajišťujeme takové podmínky, aby se děti mohly dobře adaptovat na nové prostředí. V rámci zápisu je uskutečněn „Den otevřených dveří“. Cílem tohoto setkání je eliminovat obavy z neznámého prostředí a posílit u dětí pocit bezpečí a jistoty. Pracovníci umí dětem naslouchat a vést jejich chování prosociálním směrem.

Provozní doba dětské skupiny je od 7:30 do 15:30. Organizace průběhu dne je dána režimem dne a lze jej dle potřeb a okolností upravovat a měnit. Do DS jsou přijímány děti od jednoho roku do šesti let. Přijetí dětí se řídí podle kritérií pro přijímání dětí do DS, vydaných ředitelkou mateřské školy. Pokud to kapacita DS dovolí jsou děti přijímány v průběhu školního roku.

Nově přichozí dítě se má možnost postupně adaptovat na nové prostředí a situaci. Způsob adaptace je zcela individuální podle potřeb každého dítěte a vždy po dohodě rodiče s pečující osobou.

Prostory jsou rozděleny na tematicky zaměřené koutky, které jsou vhodné k nejrůznějším skupinovým i individuálním činnostem dětí. Činnosti v nich děti vybízejí k vlastní aktivitě a experimentování. Hra, spontánní a nepřímě řízené činnosti převažují nad činnostmi řízenými. Veškeré hračky, výtvarný i pracovní materiál jsou dětem volně přístupné.

- Klidový koutek – je klidnější, vytvořený pro děti, které se nechtějí účastnit společných činností a potřebují větší soukromí.
- Kreslení – v tomto koutku rozvíjí děti svou kreativitu, mohou zde komunikovat beze slov a získávat pocit uspokojení z vytvořeného díla. Patří sem veškerá výtvarná aktivita, tvorba prostorových projektů.
- Manipulační hry – puzzle, mozaiky, deskové hry. Koutek děti učí trpělivosti a vůli dokončení díla. Rozvíjí se zde dodržování pravidel, sebeovládání a spolupráce. Děti se zde učí zpracovávat radost z úspěchu i neúspěchu.
- Kostky – z kostek si dítě může stavět cokoli chce. Stavba je projevem sebevyjádření, rozvíjí představivost, prostorové vnímání a tvořivost.
- Kuchyňka – zde děti vykonávají běžné domácí činnosti. Nejvíce převažují činnosti související s přípravou pokrmů a stolování.

Denně jsou do činností zařazeny zdravotně preventivní pohybové aktivity.

Denní řád je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na individuální potřeby dětí a aktuální situaci. Časové rozmezí není závazné, kromě doby podávání oběda.

Za příznivého počasí chodí děti na procházky do okolí budovy DS. Procházky jsou spojené s pozorováním změn v přírodě a současně je dětem umožněno, aby měly dostatek času ke hře v přírodním prostředí. Pobyt venku bývá zpestřen návštěvou hřiště.

f) Personální zajištění

Personál DS je tvořen vždy minimálně 1 pracovníkem, který splňuje odbornou kvalifikaci dle zákona č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině, hygienické minimum, školení v oblasti BOZP, PO a GDPR. Provozovatel služby prohlašuje, že osoby, které budou zajišťovat poskytnutí sjednané péče, jsou bezúhonné, k výkonu této činnosti jsou připravené a způsobilé a jsou odborně proškolené k výkonu této činnosti.

Pracovníci MŠ odpovídají za provozní náležitosti včetně dodržování Vnitřních pravidel, Plánu výchovy a péče a dalších vnitřních předpisů, dále manipulují se stravou a mají k tomu určenou směrnici.

4. SPOLUPRÁCE RODIČŮ

Jedním z velmi důležitých úkolů pro úspěšnou práci dětské skupiny je spolupráce s rodiči.

Vzájemná komunikace probíhá denně, při předávání dítěte rodičům. Pečující osoby se zajímají o názory a postřehy rodičů, navzájem se informují o zdravotním stavu a případných projevech dítěte. V případě potřeby podáváme zákonným zástupcům informace o možnostech spolupráce se školskými poradenskými zařízeními a dalšími odborníky.

Informace rodičům o činnosti předáváme každý den, na nástěnce v šatně. Rodiče si zde mohou prohlédnout fotky a přečíst si nabídku z denní činnosti. Dále rodiče informujeme přes webové stránky školy.

Při vzájemné spolupráci respektujeme rodinnou výchovu i její soukromí. Snažíme se o otevřenou, vstřícnou a respektující spolupráci na základě partnerství. Všichni zaměstnanci mají povinnost zachovávat mlčenlivost a chránit před zneužitím data, osobní údaje a citlivé údaje o dětech, informace o jejich zdravotním stavu, výsledky poradenské pomoci ŠPZ s nimiž přišli do styku.

Rodiče se zapojují do různých společných akcích pořádaných mateřskou školou.

Společné akce pro rodiče s dětmi

Říjen: Drakiáda

Prosinec: Rozsvícení vánočního stromu, Sv. Lucie

Únor: Hraní v MŠ

Březen: Velikonoční stezka

Duben: Den otevřených dveří

Květen: Rodinné odpoledne na zahradě MŠ

5 PLÁN PÉČE A VÝCHOVY a vzdělávání

Plán péče a výchovy vznikl analýzou vlastních možností a schopností pečujících osob s ohledem na umístění dětské skupiny. Vytváříme kvalitní dětskou skupinu, kde se děti cítí bezpečně a kde jsou respektovány, což jim umožňuje chovat a vyvíjet se zcela přirozeně.

Cílem naší dětské skupiny je vytvořit pro děti podnětné prostředí, ve kterém se mohou děti realizovat a hrát si se svými kamarády. Ve vzdělávání vycházíme ze zážitkové pedagogiky. Hry, učební metody a plány připravujeme tak, aby se děti vzdělávaly formou prožitkového, spontánního a situačního učení. Činnosti v průběhu dne plánujeme tak, aby byly splněny podmínky zdravého psychického a fyzického vývoje dětí. Naším úkolem není vyrovnávat výkony dětí, ale vyrovnat jejich vzdělávací šance. Individuálně rozvíjet osobnost dítěte, podporovat jeho tělesný rozvoj a zdraví, napomáhat mu v chápání okolního světa, učit dítě žít ve společnosti ostatních a přibližovat mu kladné hodnoty a normy touto společností uznávané.

Používáme zejména tyto metody edukace:

Prožitkové učení – prožitkové učení je založeno na přímých zážitcích dítěte, jeho citovém prožívání a osobních zkušenostech, vyžaduje vlastní iniciativu dítěte, podporujeme přirozenou dětskou zvědavost a potřebu objevovat, preferujeme formu volné hry.

Situační učení – je založené na vytváření a využívání situací, které poskytují dítěti srozumitelné praktické ukázky životních souvislostí tak, aby se dítě učilo dovednostem a poznatkům v okamžiku, kdy je potřebuje a lépe tak chápalo jejich smysl, vycházíme zejména ze situací, se kterými se dítě v dětské skupině běžně setkává.

Sociální učení – děti přirozeně napodobují chování osob v jejich okolí, pečující osoby dbají, aby dětem ve své osobě poskytovaly vzory chování vhodné následování a ukazovaly dětem vhodné strategie chování v různých situacích.

Kooperativní učení – podporujeme postupný rozvoj spolupráce mezi dětmi, vzhledem k věkovým specifikům dětí docházejících do dětské skupiny se zprvu zaměřujeme zejména na schopnosti vymezení vlastních hranic, následně pak na respekt k hranicím druhých, postupně podporujeme a směřujeme děti ke společné hře

Výchovné zásady

Jistota a bezpečí – vytváříme prostředí, ve kterém se děti cítí bezpečně a jistě, dodržujeme pravidla bezpečnosti práce s dětmi.

Individuální přístup – ke každému dítěti přistupujeme individuálně a v rámci jeho možností ho podporujeme k maximálnímu možnému rozvoji.

Respekt k osobnosti dítěte – známe a respektujeme vývojové a osobnostní potřeby jednotlivých dětí a napomáháme k jejich naplňování.

Jasně hranice – máme nastaveny jasné hranice a pravidla, která umožňují dětem cítit se u nás bezpečně.

Pravidelný režim – pravidelnost v denních činnostech napomáhá dětem lépe se orientovat v čase a přispívá tak k posílení jejich pocitu bezpečí a jistoty.

Tematické celky

V rámci výchovy a péče je školní rok rozdělen do 4 oblastí (tematických celků) podle ročního období. Tematické celky určují širší obsahový rámec, ve kterém se dětská skupina pohybuje.

- **Podzim**
- **Zima**
- **Jaro**
- **Léto**

Tematické celky jsou dále rozpracovány na **témata**. Témata nejsou časově vymezena, jejich délka a časové zařazení do programu je dáno aktuálními potřebami a situací v dětské skupině.

1. PODZIM

Čas adaptace. Seznámení se s kamarády, pečujícími osobami a prostředím dětské skupiny. Společné vytváření pravidel. Rozvoj slovní zásoby. Návik hygienických návyků. Seznámení se s pomůckami praktického života. Povídání si o rodině, kdo jsou moji rodiče, jak vypadá moje doma 😊 K podzimu samozřejmě také patří barvy, draci, sbírání přírodnin, příprava na zimu.

Nabídka činností směřuje k uvědomění si sebe sama, k prožívání své identity a osobních rolí. Elementárním způsobem se děti učí porozumět vztahům mezi lidmi, rozlišovat to, co je a není správné ve vztahu ke své osobě a k ostatním, být tolerantní, řešit vzniklé situace, domluvit se a spolupracovat. Postupně si tak vytvářet základní společenské a zdvořilostní návyky. Děti jsou posilovány v důvěře v jistotu rodiny (odloučení rodičů je časově ohraničené, význam ostatních členů rodiny pro dítě).

Témata:

- Hola, hola, Kapradina volá
- Já a moje rodina, na světě je jediná
- Koulelo se koulelo, červené jablíčko
- Na provázku, pouštím draka na procházku
- Zvěř má v lese tajné skrýše, člověk musí chodit tiše

2. ZIMA

Adventní čas. S dětmi se budeme těšit a připravovat na Vánoce. Seznamovat se s vánočními zvyky a tradicemi. V novém roce nás čekají zimní radovánky, pozorování počasí. Seznámení se s lidským tělem, pojmenování jeho částí. Budeme si vyprávět, jak o tělo pečovat. Se zimou je také spojené povídání o masopustu, co se jí, co se slaví, příprava masek.

Nabídka činností směřuje k uvědomění si vlastního těla, vnímání jednotlivými smysly, pocity dětí v různých situacích. Děti se učí pečovat o své zdraví, osvojují si zdravé životní návyky, učí

se chránit zdraví své i zdraví druhých, seznamují se s prevencí úrazu a nemoci. Rozvíjíme schopnost pojmenovat jednotlivé části lidského těla. Děti si osvojují základy hygieny, správné návyky při oblékání v různých ročních obdobích. Jsou vedeny k dostatečnému pohybu na čerstvém vzduchu i ve třídě. Děti jsou vedeny k chápání lékaře jako někoho, kdo jim pomůže při úrazu a nemoci a k důležitosti zdravé stravy a pohybu pro člověka.

Témata:

- Mikuláši, čertíčku, kdo by neměl chybičku
- Na Sv. Lucii jasný den, pojďme se adventem
- Až zazvoní zvoneček rozsvítíme stromeček
- Haló děti, masopust k nám letí
- Zahraji si na trumpetu, přestože si noty pletu
- Pan doktor je kamarád, nebojím se-mám ho rád
- Části těla ovládám, hned ukážu, že to znám
- Přišel k nám zimní čas, donesl nám sníh a mráz

3. JARO

Slavíme svátky jara, vynášíme Morenu. Sledujeme, jak se příroda probouzí. Sázíme semínka a povídáme si o tom, co potřebuje, aby vyrostlo. Poznáváme domácí zvířata a jejich mláďátka. Seznámení dětí s velikonočními zvyky a tradicemi. Barvení vajíček. Oslavíme sváteční den rodiny. Zajímáme se o to, jaké má maminka nebo tatínek povolání.

Nabídka činností je zaměřena na osvojení poznatků o živé a neživé přírodě. Děti jsou vedeny k zodpovědnosti za planetu Zemi, pro environmentálnímu chování a třídění odpadu. Rozvoj znalostí o jednotlivých zvířatech a rostlinách. Seznamují se s bohatstvím úrody a možnostmi jejího využití. Přiblížit dětem řemesla, povolání a jejich důležitost pro člověka.

Témata:

- Haló, všichni vstávejte, jaro opět vítajte
- Velikonoční hod, Morenu do vody hod'
- Každý má své povolání, práci-čili zaměstnání
- Zasad' malé semínko, opatruj je malinko
- Domácí zvířata a jejich mláďata
- Povím příběh maličký o cestě vodní kapičky
- Vůbec není náhoda, že je krásná příroda

4. LÉTO

S dětmi si užíváme letní radovánky, budeme cestovat, poznávat dopravní prostředky, dopravní značky, co která znamená. Povídáme si o bezpečnosti při cestování. Při svých cestách navštívíme svět pohádek a na cestu se posílíme různými druhy ovoce a zeleniny.

Děti jsou vedeny k všímání si okolního světa a jeho dění. Jsou vedeny k tomu, že každý člověk je jiný, ale všichni jsme si rovni. Děti se učí základním pravidlům silničního provozu, bezpečnosti a podpořit zájem o cestování, objevování a poznávání.

Témata:

- To je ale prima den, poletíme letadlem
- To ví přece každé mrně, přes ulici opatrně
- Chceme letět raketou, objevit zem velikou
- Léto je pohoda, zmrzlinová lahoda
- Kouzelnými vrátky, pospěš s námi do pohádky

Aktivity v Dětské skupině Kapradina

Hudební – rozvoj sluchového vnímání a slovní zásoby, osvojování písní, koordinace pohybu podle hudby, seznamování s uměleckými díly, probuzení přirozené radosti v dětech, hudebně pohybové činnosti.

Pohybové – rozvoj jemné i hrubé motoriky, fyzického vývoje dítěte, podpora fyzické zdatnosti, odvahy, vytrvalosti, rozvoj sebeobslužných dovedností, zdravých návyků a zvýšení odolnosti organismu, vytváření fyzické pohody. Pohybová cvičení, manipulační činnosti, smyslové a psychomotorické hry, poznávání svého těla, relaxační činnosti.

Výtvarné – rozvoj představivosti, kreativity a fantazie, jemné motoriky, výtvarných dovedností, osvojení práce s různými materiály, seznámení se s výtvarnými technikami, rozvoj dovedností vyjádřit prostřednictvím výtvarné techniky pocity, zážitky malování, střihání, lepení, skládání, modelování

Rozumových a poznávacích schopností – rozvoj komplexního pohledu na svět, rozvoj jazykových a matematických schopností (matematická představivost), osvojení poznatků z přírody, společnosti a techniky: říkanky, hádanky, skupinové diskuze, vyprávění, poslech pohádek a příběhů, interpretace zážitků: námětové hry, smyslové hry, sociální a interaktivní hry, barvy, zvířata